Güzel farkı sulandırmak

Ian Paul ve Andrew Bartlett · Almanca çeviri: Hans-Jörg Ronsdorf · Haziran 2022 · Ekim 2026'da gözden geçirildi

Başta ABD'de olmak üzere, ama Anglosakson dünyasında da, kadınların önderlik edip öğretip öğretemeyeceği tartışması yeniden tüm hızıyla sürüyor. Her on yılda bir Hristiyan dünyasından, burada özellikle de muhafazakâr evanjelik dünyadan geçen dalgalar gibi. Ama kadınları Kutsal Kitap'a dayanarak öğretimden ve önderlikten dışlayabileceklerini düşünen tamamlayıcılık savunucularının (Piper, Grudem, Keller, Carson, MacArthur, Burk, DeYoung, Dever, Matthias Lohmann – Almanya'da da az sayıda olmayan özgür kilise ile E21, EBTC, KFG gibi girişimler ve yayınevleri, her türden Kardeşler toplulukları, 3L Verlag vb.) argümanlarının hepsi ele alınmış ve çürütülmüştür. Bu yazı, hiyerarşik olarak tabi kılınmış kadın rolü tezini yeniden temellendirmeye çalışan bir metni ele alıyor. Bu biraz daha yeni bir yaklaşımdır, ama Ian Paul ile Andrew Bartlett'in bu eleştirisinin gösterdiği gibi o da aynı ölçüde isabetsizdir.

Bu, DeepL.com yardımıyla yapılmış bir çalışma çevirisidir, baskıya hazır bir metin değildir. Amaç yalnızca argümanları ve karşı argümanları izleyebilmek için anlamı doğru aktarmaktır. Gerçekten de (kendim için) bazı yeni düşünceler buldum; bunlar bu görüşü tamamen bırakmış olmamın doğruluğunu bana bir kez daha teyit ediyor.

Hans-Jörg Ronsdorf, 28.06.2022, Augsburg

Newfrontiers'ta konuşmacı ve ilahiyatçı olan Andrew Wilson'ın "**Beautiful Difference: The Complementarity of Male and Female**" adlı yazısına yönelik Kutsal Kitap'a dayalı bir eleştiri sunmak için ***Men and Women in Christ: Fresh Light from the Biblical Texts*** (IVP, 2019) kitabının yazarı Andrew Bartlett QC ile güç birliği yaptım. Bu eleştirinin yazarları ve destekçileri hakkındaki ayrıntılı bilgiyi metnin sonunda bulabilirsiniz.

Wilson'ın tamamlayıcılık savunması

Tamamlayıcılık[1] bir kriz içinde.

1991'de John Piper ve Wayne Grudem'in editörlüğünde önemli tamamlayıcı eser *Recovering Biblical Manhood and Womanhood* yayımlandı. Ama 2020'de "*Recovering From Biblical Manhood and Womanhood*" yayımlandı. Başlık içeriği zaten sezdiriyor. Yazar Aimee Byrd, kiliselerinde kadın önderlere izin vermeyen ABD'deki bir Reformcu mezhebin içinden yazan bir ilahiyatçıdır.

Byrd'ün kitabı, Kuzey Amerika'nın önde gelen tamamlayıcılık savunucularından Denny Burk tarafından eleştirildi. Burk, "tamamlayıcılıktan çıkmak isteyen" bir kuşak olduğunu açıkça kabul ediyor. Şöyle uyarıyor: "Bir çıkış kapısı arayan bir kuşak var ve Byrd onu sunuyor." Byrd'ün okur kitlesi "ayrılmaya hazırdır ve bunu yapmak için yalnızca az çok akla yatkın bir bahane arıyor."[2]

Terran Williams, Güney Afrika'da tamamlayıcılığa bağlı büyük bir kilisede pastördür. Ondan kilisenin görüşü için daha iyi bir savunma hazırlayıp yazması istendi. Görüşü baştan sona incelediğinde, onu Kutsal Kitap'la savunamayacağını fark etti.[3]

Gerçekten de pek çokları tamamlayıcılığı bırakıyor. Kadınlar Mesih'teki özgürlüklerini tam olarak buluyorlar. Erkekler kadınları yeni gözlerle, gerçek mücadele arkadaşları olarak görüyorlar.

Ama ***Andrew Wilson*** kayıpları sınırlamak için meydana çıktı. Güneydoğu Londra'da, Newfrontiers kiliseler ailesine bağlı bir kilisede öğretici pastör ve ihtiyardır. Ona Mesih'te iyi yürekli ve iyi niyetli bir kardeş olarak saygı duyuyoruz. Haklı olarak zeki ve düşünceli bir yazar olarak tanınır.[4] ***Belki de tamamlayıcılığın Avrupa'daki önde gelen ilahiyatçısıdır.***

Wilson bu yaklaşımın bazı yönlerini haklı olarak eleştiriyor. Bu yaklaşımın kız kardeşlerimizi aşağıladığını, savaş sonrası Amerika'yı Yeni Antlaşma'ya okuduğunu, Üçlü Birlik hakkında ortodoks olmayan görüşleri savunduğunu ve farklı düşünenleri haksız yere teolojik liberaller diye bir kenara ittiğini kabul ediyor. Buna rağmen çizgiyi korumak istiyor ve ailede ve kiliselerde yalnızca erkeklerin önderlik etmesi gerektiğini savunuyor.

İnançlarını Kutsal Kitap'tan alan pek çok Hristiyanın tamamlayıcılık lehindeki standart argümanlara ikna olmadığının farkındadır. ***Bu yüzden daha iyisini yapmaya çalıştı. Tamamlayıcılığı "tamamlayıcılık ilişkisi" (Komplementarität) olarak yeniden adlandırmak istiyor. Ve onu daha geniş bir Kutsal Kitap temeline oturtmak istiyor.*** Bunu etkili bir yazıda yaptı: "Beautiful Difference: The Complementarity of Male and Female" (Erkek ile kadının birbirini tamamlaması).[5] Ailedeki erkek önderliğine de değinse de, argümanı esas olarak kilisedeki yalnızca erkeklere ait önderliğin (erkek ihtiyarların) savunmasını hedefler.

Makale çekici ve güzel yazılmış – ve gerçekten de burada katıldığımız bazı önemli gerçekler var.[6] ***Ama kilise önderliğinin erkeklerle sınırlandırılması için gerçekten sağlam Kutsal Kitap argümanları sunuyor mu? Biz öyle düşünmüyoruz.*** Wilson'ın öğretisi, amacının aksine, erkekler ile kadınlar arasındaki güzel farkı aslında zedeler. Tam tamamlayıcılığın (karşılıklı tamamlamanın) gerisinde kalır. Erkekleri kısıtlamazken, kadınları Tanrı'nın istemediği bir biçimde kısıtlar. Bu görüşün nerede yanlış olduğunu öğrenmek için lütfen okumaya devam edin.[7]

Wilson'ın argümanı

Wilson'ın argümanının bir özetiyle başlıyoruz. Wilson sık kullanılan kanıt metni yaklaşımından ayrılıyor. Bunun yerine Kutsal Kitap'ın bütününe dayanan bir yaklaşım izlemeye çalışıyor. Başlıca noktaları şunlardır:

1. Tamamlayıcılık, erkekler ve kadınlar da dahil olmak üzere Tanrı'nın yaratılışında temellenmiştir.
2. Erkekler ve kadınlar farklı olmak üzere yaratılmıştır. Kendilerine özgü nitelikleri, Yaratılış 1-4'ten beklememiz gereken şeylerdir; orada erkeğe (İbranicede "toprak" kelimesine benzer) bahçeyi saldırılara karşı koruma görevi verilmiş, kadın, Havva ("yaşam" kelimesine benzer) ise bütün canlıların annesi olarak adlandırılmıştır.
3. Erkek ile kadının birbirini tamamlaması evlilikte, ailede ve iş yerinde kendini gösterir. 1 Timoteos 5:1-2'ye göre yaşlı kadınlara özellikle anne gibi, yaşlı erkeklere özellikle baba gibi, genç kadınlara kız kardeş gibi vb. davranmalıyız; cinsiyetsiz birimler ya da cinsiyeti olmayan, atomlarına ayrılmış işçiler gibi değil.
4. Merkezde şu vardır: Kilisede yalnızca erkekler ihtiyar olmalıdır, çünkü (a) ihtiyarların görevi sürünün çobanları olarak kiliseyi gözetip korumaktır ve (b) Kutsal Kitap tarihinin her aşamasında Tanrı'nın halkını gözetmek ve korumakla görevlendirilenler erkeklerdir:

(a)'yı desteklemek için Elçilerin İşleri 14:22-23; 20:17-38; Titus 1:5-9; 1 Petrus 5:1-4'e başvurur. (b)'yi desteklemek için altı örneği ve bir öğreti bölümünü kapsayan yedi temaya başvurur. Örnekler şunlardır:

Adem, ataerkiller (patrikler), Levili kâhinler, İsrail krallığı, on iki elçi ve Kutsal Kitap'ın sonunda yer alan yeni Yeruşalim'in özellikleri. Öğreti ise Pavlus'un kilise ihtiyarları için nitelikler listesidir.

5. Kadınlar Kutsal Kitap tarihinde büyük bir rol oynasalar da, kadın olarak erkeklerinkini tamamlayan bir biçimde hizmet ederler. Kadın olarak erkeklerin yapamadığı ya da yapmadığı her türlü şeyi yapabilirler.

6. Kilise bir aile olarak görülmelidir. Dolayısıyla kadınların ihtiyar olabileceğini reddetmek, kadınların baba ve erkeklerin anne olabileceğini reddetmekle aynıdır.

Wilson'ın Kutsal Kitap'ın bütününe dayanan bir yaklaşım izleme girişimini takdir ediyoruz. Ama argümanı açıkça kusurludur: Kutsal Kitap tarihi bakımından yanlıştır, Kutsal Kitap teolojisiyle çelişir ve Kutsal Kitap yorumu (egzegezi) bakımından sağlam değildir. Bu noktaların her birini sırayla ele alacağız.

Kutsal Kitap tarihi

Wilson'a göre Kutsal Kitap tarihinin her aşamasında Tanrı'nın halkını gözetmek ve korumakla görevlendirilenler erkeklerdir. Bununla, Tanrı'nın halkını gözetmek ve korumak için Tanrı tarafından kadınların değil, yalnızca erkeklerin çağrıldığını kastediyor.

Ama bu düpedüz doğru değildir. Göze çarpan karşı örnekler onun iddiasını çürütür:

- İsrail'in Mısır'dan çıkışında, halkı çölde güvenle yönetmek için Tanrı Musa'dan başka kimi belirler? Musa'nın ağabeyi ve ablası – Harun ve Miryam. Bkz. Çıkış 15:20-21; Çölde Sayım 12:1-2; Mika 6:4.
- "Hâkimler" döneminde Tanrı, anlaşmazlıkları çözerek, peygamberlik ederek ve halkı savaşta yöneterek İsrail halkına önderlik etmesi ve onu kurtarması için Debora'yı atar (Hâkimler 2:16-19; 4-5).
- Kral Yoşiya'nın zamanında Tanrı, krala ve halka önderlik etmesi ve bir uyanış başlatması için Hulda'yı kadın peygamber olarak çağırır (2 Krallar 22:11–23:3).[8]
- Yeni Antlaşma'da Priskila, Efes'te yeni oluşan kiliseyi yetersiz bir öğretiden korur (Elçilerin İşleri 18:18-28). Luka'nın hikâyeyi anlatış biçimi, bunu ilahi bir yönlendirme olarak gördüğünü düşündürür.[9] Priskila Pavlus'un hayatını kurtarmak için kendi canını da tehlikeye attı (Romalılar 16:4).[10]
- Pavlus'la birlikte hapsedilmiş olan Yunya, Tanrı tarafından elçi olarak çağrıldı (Romalılar 16:7). Onun elçiliği, gezici müjdeciler ve kilise kurucuları olan Apollos'un ve Barnaba'nın elçiliğiyle aynı türdendi.[11] Bir elçinin öğretisi kiliseyi korumaya ve gözetmeye katkıda bulunur.

Wilson'ın seçtiği örneklerin bazıları bile, Tanrı'nın halkını korumak için Tanrı tarafından yalnızca erkeklerin çağrıldığını göstermez.

Birincisi: Adem. Wilson, onun bahçeye "hizmet etmek ve onu korumak için" konduğunu söyler (Yaratılış 2:15). İbranice metnin azınlıkta kalan bir yorumu olsa da, "hizmet etmek ve korumak" çevirisinin doğru olduğunu varsayıyoruz. [12]Ancak:

1. Yaratılış 2, bahçeyi korumanın yalnızca Adem'in görevi olduğunu söylemez. Tersine, kadın bu görevde onun yardımcısı ya da "ona uygun bir eş" olacaktı (Yaratılış 2:18; karş. 1:28).

2. Kutsal Kitap dilinde kadın için kullanılan "yardımcı" kelimesinin (ʿēzer) "koruyucu" ya da "kurtarıcı" çağrışımı var gibi görünür. Kelimenin bütün öteki kullanımlarında bağlam, yardım etme eyleminin koruma ya da kurtarma olduğunu gösterir; çoğu zaman Tanrı'nın İsrail'e yardımı söz konusudur.[13]

3. Bahçeyi korumak, Tanrı'nın halkını korumak değildir.[14]

İkincisi, ataerkiller (patrikler). Wilson, Tanrı'nın bütün ataerkillere Tanrı'nın halkını koruma görevini verdiği hiçbir ayet göstermiyor. Eğer bazılarının bunu uygulamada zaman zaman yapmış olmasına dayandığını düşünüyorsa, biz de Tanrı'nın halkını koruyan kadınlardan örnekler verebiliriz:

Abigayil kocasını ve hanesindeki erkekleri şiddetli bir ölümden kurtarır (1 Samuel 25).

Rahav erkek casusları korur (Yeşu 2).

Adı bilinmeyen bir kadın Teves halkını yakılmaktan kurtarır (Hâkimler 9:50-57). Bu özellikle ilginç bir örnektir. Kadın, Tanrı'nın kötülüğü yenme planının bir parçası olarak (a. 56), savunma amaçlı bir savaş eylemi içinde (kuşatan kral Avimelek'i ölümcül biçimde yaralar) bir güç gösterisi yapar (bir değirmen taşını kaldırır). Ama bir kadın tarafından öldürülmek Avimelek için toplumsal olarak kabul edilemez olduğundan, silahtarına kılıcını çekip kendisini öldürmesini buyurur. Bu, Tanrı'nın amaçlarını gerçekleştirmek için bir kadını korumak ya da önderlik etmek üzere atamasının, kültürün ataerkil toplumsal normlarına nasıl aykırı düştüğünü gösterir.

Avel-Beytmaka'nın bilge kadını, şehrinin erkeklerini ve kadınlarını işgalci bir ordudan korur (2 Samuel 20).

Ester Yahudileri bir katliamdan kurtarır (Ester 2:19 - 9:19).

Süleyman'ın Özdeyişleri 31:10-31'deki güçlü kadın kendi ailesini ve hanesini, ama aynı zamanda yoksulları ve muhtaçları da korur. İdeal olarak tasvir edilir, ama bu, anlatılan niteliklerin – hepsi tek bir kişide olmasa da – gerçek kadınlarda bulunduğunu ima eder.[15]

Üçüncüsü: yeni Yeruşalim. Wilson şöyle yazar:

> *Kutsal Kitap, dişil bir şehrin – cinsiyetimiz ne olursa olsun Tanrı'nın bütün halkının ait olduğu bir şehrin – eril bir Kurtarıcı tarafından kurtarılması ve sonunda onunla evlenmesiyle biter; şehrin surlarına ve temellerine erkek elçilerin ve erkek ataerkillerin adları verilmiştir.*

Wilson'ın yeni Yeruşalim'i neden tezinin kanıtı olarak gördüğü belirsizdir. Yuhanna'nın görümünde söz konusu olan, Tanrı'nın halkını koruyan ataerkiller ya da erkek elçiler değildir:

- Vahiy 21:12'de kapıların (surların değil) üzerinde İsrail oğullarının on iki oymağının adları yazılıdır. Kapılar giriş kapılarıdır. Bu adlar kimin girebileceğini, yani Tanrı'nın bütün halkını belirtir (bkz. Hezekiel 48:30-35; Vahiy 7:4, 9). Kapılar koruma için değildir: Asla kapanmazlar (21:25).
- Vahiy 21:14'te şehrin surunun on iki temeli vardır ve bunların üzerinde "Kuzu'nun on iki elçisinin on iki adı" yazılıdır. "Kuzu'nun elçileri" ifadesi, kilisenin, "kanıyla bizi günahlarımızdan özgür kılan" (Vahiy 1:5) İsa hakkındaki elçisel mesajla kurulmasına işaret eder. Burada söz konusu olan koruma değildir.[16]

Tanrı kadınlara erkeklerle birlikte egemenlik sürmelerini (Yaratılış 1:28) ve, öyle görünüyor ki, erkeklerle birlikte korumalarını (Yaratılış 2:18) buyurdu. Dolayısıyla Yaratılış 3'teki insan itaatsizliğinin olumsuz sonucundan sonra bile ("o sana egemen olacak" – 3:16), Kutsal Kitap tarihinde bu egemenlik süren ve koruyan davranışa dair bazı kanıtlar bulmayı bekleyebiliriz. Ve bulduğumuz da tam olarak budur. Miryam'dan Süleyman'ın Özdeyişleri 31'deki güçlü kadına kadar yukarıdaki örneklere bakın.

Kutsal Kitap teolojisi

Kutsal Kitap'ı doğru anlamak için, Yeni Antlaşma'nın birbirine karşıt iki çağ anlayışını göz önünde tutmak gerekir.

Bir yanda İsa'nın bizi kurtardığı şimdiki kötü çağ, öte yanda İsa'nın başlattığı gelecek çağ vardır. Gelecek çağ, gelecekteki dirilişte ve her şeyin yeni yaratılışta yeniden kurulmasında tam olarak gerçekleşecektir. Bu arada çağların kesiştiği bir dönemde, "şimdi, ama henüz değil" içinde yaşıyoruz. Bu düşünce çizgisi Kutsal Yazılar'ın pek çok yerinde açıkça görülür.[17]

Gelecek çağın tamamlanması Aden'e bir dönüş değil, bir bahçeyle değil bir şehirle simgelenen yeni ve farklı bir gelecektir (Vahiy 21:1-22:5). Bu yüzden dirilişte insanlar, Yaratılış 2:24'ün aksine, ne evlenecek ne de evlendirilecektir (Matta 22:30). Üremeye gerek olmayacaktır. Yeni yaratılışta her oymaktan, ulustan, halktan ve dilden, kimsenin sayamayacağı büyük bir kalabalık yaşayacaktır (Vahiy 7:9; 19:6-7).

Elbette Wilson bütün bunları biliyor. Makalesinin hemen başında yeni yaratılışla ilgili olarak şöyle yazar:

> *Gök ile yer arasındaki ayrımın ortadan kalkmasının, erkek ile kadın arasındaki ayrımın ortadan kalkmasıyla bağlantılı olması şaşırtıcı değildir.*

Ama argümanını geliştirirken Kutsal Kitap'ın çerçevesi unutulur. ***İlk yaratılış ile yeni yaratılış arasında ya da eski ve yeni antlaşma arasında önemli bir fark yokmuş gibi akıl yürütür. Haklı olarak şöyle der: "Hristiyanlar bu çağda erkek ile kadının birbirini tamamlamasını ifade etmeye çağrılmıştır"; ama bu çağrının, bu şimdiki hayatta gelecek çağın yeni yaşamını ifade etme yönündeki açık çağrıyla nasıl nitelendiğine dikkat etmeyi ihmal eder.***

Yeni Antlaşma bağlamına sadık bir biçimde düşünmeyi ihmal etmesi, Levili kâhinler hakkındaki sözlerinde açıkça görülür:

> *Kutsal yerin ve dolayısıyla bütün İsrail halkının korunmasıyla görevlendirilen Levili kâhinlerin hepsi erkektir, hem de şiddet adamlarıdır – günlerini hayvan öldürerek geçirirler ve ilk olarak kâhinlik hizmetine, İsrailli yurttaşlarını öldürecek kadar Yahve için gayretli oldukları için adanırlar (Çıkış 32:25-29).*

Bu, kiliseler için erkek ihtiyarları desteklemek amacıyla söyleniyor! ***Ama bu, Yeni Antlaşma yaşamından dünyalar kadar uzaktır.*** Biz, bize silahlarımızı bırakmayı, düşmanlarımızı sevmeyi, bize zulmedenler için dua etmeyi, öbür yanağımızı çevirmeyi, karşılık vermemeyi, kötülüğü iyilikle yenmeyi, karşı çıkanları yumuşaklıkla düzeltmeyi ve günahkârları yanlış yoldan geri döndürmeyi öğreten bir Kurtarıcı'yı izliyoruz.[18] Yeni Antlaşma'da hiçbir imanlı, imanlı olarak başkalarına karşı şiddet kullanmaya çağrılmaz.[19] Savaşımızın silahları dünyasal değil, ruhsaldır (2 Korintliler 10:3-5). Pavlus'un "kâhinlik hizmeti" öldürmekten değil, Tanrı'nın yaşama dair iyi haberini duyurmaktan oluşur (Romalılar 15:16). İsa'nın bütün izleyicileri, hem erkekler hem de kadınlar, ete ve kana karşı olmayan ruhsal savaş için ruhsal silahlarla kuşanmaya çağrılır (Efesliler 6:10-18).[20]

Kutsal Kitap teolojisi bağlamında bakıldığında, Levili kâhinliğin anlamı Wilson'ın vardığı sonuçla doğrudan çelişir. Eski antlaşmanın kâhinliği, bütün imanlıların, erkeklerin de kadınların da kâhin olduğu büyük başkâhinimiz İsa Mesih'in hizmetinin bir ön habercisiydi (İbraniler 2-10; 1 Petrus 2:9; Vahiy 1:6; 5:10). Levili kâhinlik Tanrı'nın halkına önderlik etmek ve onu korumak için bir ders olarak görülürse, ders şudur: Yeni antlaşma altında hem erkekler hem de kadınlar bu görevlere çağrılmıştır.[21]

Wilson'ın ilk yaratılışa dayanan argümanı burada düpedüz konu dışıdır. Hristiyan hizmetini anlamak için erkeklerin kadınlardan ne ölçüde farklı "kablolandığını" tartışmamıza gerek yok. Kuşkusuz erkeklerin kas gücü kadınlarınkinden genellikle daha fazladır.[22] ***Ama kas gücü gibi bedensel özellikler bir kiliseye önderlik etmek için bir yeterlilik değildir.*** İhtiyar olmak, Mesih'teki yeni yaşamı geliştirmek, beslemek ve korumak için ruhsal karakter özellikleri ve armağanlar gerektirir.

Pavlus'a Galatyalılar 3:28'de ("erkek ve dişi yoktur") Yaratılış 1:27'ye ("erkek ve dişi") doğrudan karşı çıkma özgürlüğünü veren, bu düşünce çerçevesidir (eski antlaşma/yeni antlaşma, şimdiki çağ/gelecek çağ, ilk yaratılış/yeni yaratılış). Mektubunda, itaatsizlikle zedelenmiş olan ilk yaratılış ile İsa Mesih aracılığıyla başlamış olan yeni yaratılış arasındaki karşıtlığı göz önünde tutar (Galatyalılar 1:4; 6:15). Mesih'teki yeni yaratılışta erkek ve kadın artık eskisiyle aynı anlamı taşımaz. Mesih'te Yahudi ile öteki uluslar arasındaki ayrımın ortadan kalkmasının (fiziksel olarak sürse de) Tanrı'nın yeni ailesindeki davranış için sonuçları olduğu gibi (bkz. Galatyalılar 2:11-21; 6:15-16), Mesih'te erkek ile kadın arasındaki ayrımın ortadan kalkmasının da (fiziksel olarak sürse de) davranış için sonuçları oldu: Kadınlar müjdenin tam hakları olan emektaşları hâline geldi.

Mesih'te yeni bir çağ başladı. İsa'nın faaliyetinde belirtileri görüldü ve çarmıhta ölümün yenilmesiyle ve İsa'nın bir daha asla ölmeyeceği yeni bir yaşama dirilişiyle kesin olarak başlatıldı. Bu yeni yaşam, Kutsal Ruh armağanı aracılığıyla onu izleyenlerle paylaşılır. Bu yüzden Petrus Pentikost gününde Yoel'in gelecek çağ hakkındaki peygamberlik sözünü aktarır (Elçilerin İşleri 2:17-18):

> *"Tanrı diyor ki, son günlerde öyle olacak ki, Ruhum'dan bütün insanların üzerine dökeceğim; oğullarınız ve kızlarınız peygamberlik edecek, gençleriniz görümler görecek, yaşlılarınız düşler görecek. O günlerde kullarımın, hem erkek hem kadın kullarımın üzerine bile Ruhum'dan dökeceğim ve onlar peygamberlik edecekler.*

Ruh'un yeni yaşamında eski toplumsal ayrımlar bir kenara bırakılır. Ruh herkese verilmiştir. İsa'nın dediği gibi: "Peygamberlerin yazılarında, 'Hepsi Tanrı tarafından eğitilecek' diye yazılmıştır" (Yuhanna 6:45, Yeşaya 54:13'e dayanarak; ayrıca bkz. Yeremya 31:31-34).

Ruhsal armağanlar – önderlik ve öğretim için olanlar da – Tanrı'nın Egemenliği çağının Ruh aracılığıyla başlamasıyla bağlantılıdır ve bu yüzden cinsiyet ayrımı gözetilmeden verilir:

- Elçilerin İşleri 2'de kadınlar peygamberlik edecektir (a. 17-18) ve kadınların gerçekten Ruh'u alan 120 kişilik grubun içinde olduğu açıktır. Peygamberlik etmek bir önderlik biçimidir.
- Romalılar 12:3-8'de "her birine" dağıtılan armağanlar arasında peygamberlik, öğretme ve önderlik vardır.
- 1 Korintliler 12'de "her birine" (a. 7) dağıtılan armağanlar arasında bilgelik sözü (a. 8), elçiler, peygamberler ve öğretmenler (a. 28) vardır.[23] Burada çok dikkat çekici olan, Ruh'un cinsiyetler arasında herhangi bir ayrıma işaret edilmeden armağanları "dilediği gibi her birine dağıtmasıdır".
- Efesliler 4:11'de elçiler, peygamberler, müjdeciler, çobanlar ve öğretmenler arasında cinsiyete dayalı bir ayrıma dair hiçbir işaret yoktur (1 Korintliler 11'deki kadın peygamberlere, Elçilerin İşleri 18'de öğreten Priskila'ya ve Romalılar 16'da Pavlus'un kadın emektaşlarına da dikkat edin).
- Koloseliler 3:16'da kiliseyi öğütle ve öğretiyle koruyanlar erkek ya da kadın olabilir.
- 1 Petrus 4:10-11'de "her biri" "Tanrı'nın sözlerini bildirebilir".

Kutsal Kitap tamamlayıcı gözlük olmadan okunduğunda, bu öğretiler Levili kâhinliğin yerini Mesih'te bütün imanlıların kâhinliğinin aldığı dersini doğrular. ***Petrus ve Pavlus kilise önderliğinin yalnızca***

erkeklere ayrıldığı görüşündeyseler, önderlik armağanlarına dair öğretileri neden bu kısıtlamayı açıkça belirtmeden hem erkeklere hem de kadınlara yönelir? Ruhsal armağanlarla ilgili öğretiler, yeni antlaşma altında kilise önderliği bakımından erkekler ile kadınlar arasında hiçbir fark olmadığını gösterir.

İsa'nın yeni hareketinin kurucu elçileri olarak on iki elçiyi seçmesi de buna aykırı değildir. Evet, hepsi Yahudi, özgür ve erkekti. ***Ama onları bir geçiş döneminde, yeni antlaşmanın başlatılmasından <u>önce</u> atadı.*** On iki ataya (patriğe) bir gönderme olarak, İsa'nın izleyicileri olarak Tanrı'nın halkının yeniden kurulmasını simgeliyorlardı.

Pentikost'tan sonra, Ruh çağında, sonraki kilise önderlerinin öteki uluslardan ya da köle olabileceği tartışmasızdır. On İkiler'in Yahudi ve özgür olması, böyle önderlere karşı bir argüman değildir. Aynı şekilde on iki elçinin erkek olması da sonraki önderlerin kadın olabileceğine karşı bir argüman değildir.

Kutsal Kitap yorumu (egzegez)

Şimdi Wilson'ın, ihtiyarların görevinin sürünün çobanları olarak kiliseyi gözetmek ve korumak olduğu tezine ve Pavlus'un kilise ihtiyarları için verdiği nitelikler listesini nasıl yorumladığına dönüyoruz. Wilson ikisinin de yalnızca erkeklerin ihtiyar olarak görev yapmasını şart koştuğu görüşündedir.

Yeni Antlaşma'ya göre ihtiyarların görevlerinden birinin sürünün çobanları olarak kiliseyi gözetmek ve korumak olduğuna katılıyoruz***. Ama ne "çobanlar" mecazı ne de görevlerinin niteliği ihtiyarların erkek olması gerektiğine işaret eder.***

Kutsal Kitap'ta çobanlar yalnızca erkekler değil, kadınlar da olabilir (Yaratılış 29:9; Çıkış 2:16-17); dolayısıyla bu mecaz cinsiyete dayalı bir koşul ima etmez.

Görevin niteliğine gelince, fiziksel savaş için kadınlardan çok erkeklerin uygun olduğu konusunda hemfikiriz. Fiziksel kurtlar fiziksel bir sürüye saldırdığında, erkek çobanlar kadın çobanlardan belki daha uygundur. Ama bunun, erkeklerle kadınların ortak olarak sahip olduğu ruhsal karakter özelliklerini ve armağanları gerektiren kilise ihtiyarlığı göreviyle hiçbir ilgisi yoktur.

Pavlus'un kilise ihtiyarları için saydığı niteliklere baktığımızda bu çok açık hâle gelir.[24]

1 Timoteos'ta Pavlus, yanlış öğreten (1:3) ve cinsiyetlerini belirtmediği (1:3, Grekçe tisin, tis – biri, birisi kelimesinden) belirli niteliksiz önderler (1:7) hakkındaki kaygısını dile getirir. 1 Timoteos 2:15'te kadınlardan söz ettikten hemen sonra Pavlus önderlerin niteliklerine geçer ve cinsiyetten bağımsız bir girişle başlar: "Eğer biri (tis) gözetmen olmayı isterse …" (3:1).

Görünüşte tek bir istisna dışında, Pavlus'un ardından saydığı bütün davranış biçimleri ve ölçütler kadınlar için de geçerli olabilir. İster sezgisel olarak ister bilerek olsun, Pavlus kadınların ihtiyarlık görevi için gerekli niteliklere sahip olabileceği mesajını vurgular. Bunu, 1 Timoteos'un ve Titus'un başka yerlerinde kadınlar hakkında yazarken aynı ya da benzer Grekçe kelimeleri ve düşünceleri kullanarak yapar. 1 Timoteos'taki listeyi gözden geçirelim:

- İhtiyarlık iyi bir iştir (3:1); Pavlus kadınlardan iyi işler yapmalarını bekler (5:10).
- İhtiyarlar her türlü kınamanın üstünde olmalıdır (3:2); Pavlus kadınlardan kınanacak bir yanlarının olmamasını bekler (5:7).
- İhtiyarlar ölçülü olmalıdır (3:2); Pavlus kadınlardan ölçülü olmalarını bekler (3:11).

- İhtiyarlar kendine hâkim olmalıdır (3:2); Pavlus kadınlardan kendilerine hâkim olmalarını bekler (2:9, 15).
- İhtiyarlar saygın olmalıdır (3:2); Pavlus kadınlardan saygın olmalarını bekler (2:9).
- İhtiyarlar konuksever olmalıdır (3:2); Pavlus kadınlardan konuksever olmalarını bekler (5:10).
- İhtiyarlar öğretebilmelidir (3:2); Pavlus kadınlardan iyi olanı öğreten kişiler olmalarını bekler (Titus 2:3).
- İhtiyarlar ayyaş olmamalıdır (3:3); Pavlus kadınlardan içkiye düşkün olmamalarını bekler (Titus 2:3).
- İhtiyarlar para düşkünü olmamalıdır (3:3); Pavlus kadınlardan kendilerini altınla, incilerle ve pahalı giysilerle süslememelerini bekler (2:9).
- İhtiyarlar evlerini iyi yönetmelidir (3:4); Pavlus kadınlardan evlerini yönetmelerini bekler (güçlü despoteō kavramından türemiş bir bileşik kelimeyle) (5:14).
- İhtiyarlar çocuklarını saygınlık içinde denetim altında tutmalıdır (3:4); Pavlus kadınlardan saygınlık göstermelerini bekler (3:11).
- İhtiyarlar gurura kapılıp yargıya düşen yeni imanlılar olmamalıdır (3:6); Pavlus kadınlardan alçakgönüllü olmalarını ve yargıya düşmemelerini bekler (5:10, 12).
- İhtiyarlar dışarıdakiler tarafından iyi tanınmalıdır (3:7); Pavlus kadınlardan başkaları tarafından iyi tanınmalarını bekler (5:7, 10).

Pavlus bir dizi başka nitelik daha sayar: yumuşak huylu, şiddete başvurmayan (karş. 1:13!) ve kavgacı olmayan (3:3). Bu niteliklerin kadınlarda da bulunduğu tartışmasızdır. Dolayısıyla Pavlus, hem erkeklerde hem de kadınlarda kesinlikle bulunabilecek en az on altı nitelik ya da davranış saymıştır. Kadınların bu nitelikleri karşılayabileceğini varsayıyor gibi görünür.

Pavlus'un düşünceleri, Tanrı'nın halkının bakımı hakkında yaptığı ve kadınsı imgeler içeren başka sözleriyle de uyum içindedir. Kendi hizmetini ve Silvanus ile Timoteos'un Selanikliler arasındaki hizmetini bir çocuk gibi yumuşak, kendi çocuklarını emziren bir anne gibi tasvir eder (1 Selanikliler 2:7). Galatyalılar'a yönelik hizmetinde ise kendini, Yeni Antlaşma'nın en şaşırtıcı mecazlarından biriyle, çocuk doğuran gebe bir kadın gibi görür (Galatyalılar 4:19).

Bütün bunlar, ihtiyarlara ilişkin niteliklerin tipik olarak erkeklere özgü bir koruma görevi öngördüğü ve yalnızca erkeklere yöneldiği yönündeki Wilson'ın düşüncesinden çok uzaktır. Metinler baştan sona bunun Pavlus'un düşüncesine uymadığını gösterir.

Nitelikler listesindeki görünüşteki tek istisna, bir ihtiyarın mias gunaikos andra – kelimesi kelimesine: "tek kadının erkeği" – olması gerektiğidir (3:2). Bu deyim Hristiyan cinsel ahlak ölçüsüne uymayı anlatır – rastgele ilişkiler kurmayan ve çok eşli olmayan. ***Bağlam ve Grek dilinin işleyişi nedeniyle bu deyim burada genel olarak, yani hem erkekleri hem de kadınları kapsayacak biçimde anlaşılmalıdır. (Bir Grek yazar hem erkeklere hem de kadınlara gönderme yapmak istediğinde, erkekler için kullanılan ilgili bir ismi kullanması olağandır.)***[25]

Pavlus'un ihtiyarlara ilişkin niteliklerinin cinsiyetten bağımsız ifadesi, 1 Timoteos 3'ün İngilizce çevirilerine alışkın okuyucuları şaşırtabilir; bu çevirilerde geleneksel olarak Pavlus'un Grekçesinde bulunmayan çok sayıda eril zamir ve sıfat kullanılır. ***Ama Douglas Moo ve Tom Schreiner gibi önde gelen, son derece yetkin tamamlayıcı bilginler, nitelikler listesinin ifadesinin kadınları dışlamadığı konusunda hemfikirdir.***[26] ***John Piper ve Wayne Grudem bile bunu kabul ediyor gibi görünmektedir.***[27]

Pavlus'un listesine genellikle "nitelikler" desek de, bilginlerin ve kilise otoritelerinin neredeyse hepsi onu haklı olarak bir buyruktan çok bir yol gösterici olarak anlar. Bu, ihtiyarlık görevinin niteliklerine dair hukuki bir tanım içeren bir kilise yönetmeliği değil; yakın bir çalışma arkadaşına yazılmış bir mektuptaki bir öğüttür. İhtiyarların evli olmasını (2. ayetin lafzi okuması) ya da en az iki çocuk sahibi olmasını (a. 4) şart koşan büyük bir kilise topluluğu bilmiyoruz. Bu bir buyruk olarak düşünülmüş olsaydı, Pavlus'un kendisi, hatta Baş Çoban Rab İsa bile kilise ihtiyarı olamazdı.

Peki Wilson'ın listeyi ihtiyarlık görevini erkeklerle sınırlayacak biçimde yorumlamasının gerekçeleri nelerdir? Yedi nokta sıralıyor.

Birincisi, ihtiyarların "erkek oldukları varsayılır" diyor. Pavlus'un ihtiyarların çoğunun erkek olacağını varsaydığını kastediyorsa, ona katılıyoruz. Ama Pavlus'un ihtiyarların yalnızca erkek olacağını varsaydığını kastediyorsa, yanıldığını düşünüyoruz. ***Listede böyle bir varsayım yoktur, çünkü*** *mias gunaikos andra* ***ifadesini yalnızca erkeklere gönderme yapıyormuş gibi okumak için sağlam bir gerekçe yoktur.*** Ama Wilson'ın ilk noktası doğru olsa bile, bu onun görüşünü doğrulamaz, çünkü birçoklarının bir varsayımı bir koşul değildir.

İkincisi, bir ihtiyarın "tek bir kadının kocası" olması gerektiğini söylüyor. Bu, mias gunaikos andra deyimine bir göndermedir. Wilson bu kavramı bağlam içinde genel olarak anlamayı neden uygunsuz bulduğunu açıklamıyor. ***Wilson'ın görüşü şununla çatışır: Pavlus (1) listesine cinsiyetten bağımsız bir girişle başlar, (2) (Pavlus'un anlayışına göre) on altısı kadınlarda kesinlikle bulunan on yedi nitelik ya da davranış sayar ve (3) on yedincisini (Grekçenin yapısı gereği) cinsiyetten bağımsız okunabilecek bir biçimde ifade eder, ama yine de (4) on yedincinin ihtiyarların erkek olması gerektiğine dair buyurucu bir koşul olarak anlaşılmasını amaçlar. Bu inandırıcı değildir.***

Bu, listenin buyurucu olmaktan çok yol gösterici olduğu anlayışıyla da çelişir. Wilson'ın görüşü, John Stott'un kiliseye pastör olarak hizmet etmesine izin verenlerin Tanrı'nın Sözü'ne itaatsizlik ettiği anlamına gelir, çünkü Stott evli değildi.

Üçüncüsü, Wilson şöyle diyor:

> *Kilise hem babaları hem de anneleri olan ve onlara acil olarak ihtiyaç duyan bir ailedir (örn. 5:1-2) ve bu, Pavlus'un gözetmenleri baba olarak gördüğüne dair güçlü bir işarettir.*

Ama bu akıl yürütmenin mantığını anlamak zordur. Kilise hem babalara hem de annelere ihtiyaç duyan bir aileyse, bu hem erkeklerin hem de kadınların ihtiyar olması gerektiği anlamına gelir.

Dördüncüsü, evini iyi yönetme ve çocuklarını söz dinler hâlde tutma koşulunun (3:4), Pavlus'un ihtiyarları erkek olarak gördüğüne dair "güçlü bir işaret" olduğu görüşündedir. Ama kadınlar da evleri yönettiği ve çocuk yetiştirdiği için,[28] Wilson'ın kanaatinin temeli anlaşılamamaktadır.

Beşincisi, öğretme yeteneği koşuluyla (3:2) argüman yürütür:

> *Pavlus bunu az önce kadınlara yasaklamıştı (2:12; onun bununla tam olarak neyi kastettiğine dair çok sayıda tartışma olması, apaçık bağlantıyı görmemizi engellememeli).*

Ama çok sayıdaki tartışma, kolayca geçiştirilemeyecek ciddi sorular ortaya koyar. Tamamlayıcı olmayan bilginler 2:12'yi, belirli kadınların yanlış öğretisini yasaklıyor olarak anlarlar. 1 Timoteos 2:12'nin tamamlayıcı çevirilerinde ve yorumlarında gerçek güçlükler vardır; bunlardan bazıları şunlardır:

Pavlus'un mektubu yanlış öğretiyle mücadele etmeyi amaçladığına göre (1:3'ten itibaren), 2:12 neden kadınların yanlış öğretisinin yasaklanması olarak değil de kadınların doğru öğretisinin yasaklanması olarak okunuyor?

Pavlus genel bir kural koymak istiyorsa, neden ouk epitrepō – "izin vermiyorum" – diyor? Kutsal Kitap'ın hiçbir yerinde bu ifadenin genel bir kural koymak için kullanıldığına dair bir örnek yoktur.

2:12'de Pavlus'un derdi kilisede meşru pastoral yetkinin kullanılmasıysa, yetki kullanmayı anlatan olağan kelimelerden biri yerine neden authenteō fiilini kullanıyor?

Tamamlayıcılık savunucuları authenteō fiilini "yetkiye sahip olmak" ya da "yetki kullanmak" diye çeviriyorlar, ama bu anlam için Pavlus'un zamanından önce, Pavlus'un zamanında ya da ondan yaklaşık 300 yıl sonrasına kadar tek bir açık örnek gösteremiyorlar.[29]

Ama Wilson'ın öğretmeyle ilgili argümanı tamamlayıcı bir okumada bile isabetsizdir, çünkü Pavlus 5:17'de bütün ihtiyarların öğretmediğini açıkça belirtir.[30]

Altıncısı, 3:8'de başlayıp 3:12'de devam eden diyakozlara ilişkin niteliklerin ortasında kadınlardan açıkça söz edilen 3:11'e işaret ediyor. Wilson, 3:11 nedeniyle Pavlus'un kadınları ihtiyar olarak öngörmüş olmasını "neredeyse imkânsız" buluyor. Ama burada abartıyor. Yorumcular 3:11'in amacından emin değildir. İngilizce çeviriler, Pavlus'un 3:11'de "kadınlardan" mı, "diyakozların eşlerinden" mi yoksa "kadın diyakozlardan" mı söz ettiği konusunda hemfikir değildir. Yorumcular beş farklı yorum önermiştir.

Basit bir okuma şudur: Pavlus 2:15'te kadınlardan söz eder ve ardından ihtiyarların nitelikleri listesine cinsiyetten bağımsız bir girişle başlar (3:1); böylece okuyucular için ilk listenin hem erkekler hem de kadınlar için düşünüldüğü zaten açıktır. Ama diyakozlar listesi doğrudan eril "diakonous" kavramıyla başlar; bu yüzden Pavlus dikte ederken yalnızca erkekleri mi yoksa kadınları da mı düşündüğünü göstermek için bir işaret vermesi gerektiğini fark eder. Bu işareti 3:11'de verir: Hem kadın hem erkek diyakozlardan söz eder. Andrew Bartlett bu basit okumayı tercih eder. Terran Williams ise yine Wilson'ın görüşüyle bağdaşmayan başka yorumları tercih eder.[31]

Ayrıca, Wilson'ın kadınlara uygun nitelikleri ve davranışlarıyla ihtiyar nitelikleri listesinin genel dilini hesaba katmadığını daha önce gördük. Bu yüzden Wilson'ın 3:11'in anlamı hakkındaki yargısının ağırlığı azdır. ***Ve eğer Pavlus gerçekten bütün kiliseler için yalnızca erkeklerin ihtiyar olabileceği kuralını koymak istiyorsa, bunu neden hiçbir yerde bu kadar açık ve kesin bir biçimde söylemiyor? Neden diyakozlarla ilgili bir bölümden ihtiyarlar hakkında belirsiz sonuçlar çıkarmayı okuyucularına bırakıyor?***

Yedincisi: Wilson şunu tespit eder:

> *Eşitlikçi yorumcular bile çoğu zaman bu koşulların "gözetmeni bir koca ve baba olarak tasvir ettiği" (Towner) ve "Pavlus'un gözetmenden sürekli olarak bir erkek olarak söz ettiği" (Wright) konusunda hemfikirdir. En azından bu metinde ihtiyarlık görevi cinsiyetten bağımsız değildir.*

Ama bu ifade iyi bir araştırmaya dayanmıyor.

Philip Towner'dan yapılan alıntı, Towner'ın Timoteos'a ve Titus'a yazılan mektuplar hakkındaki yorumundan alınmıştır. Bu alıntı, onun mias gunaikos andra ifadesinin anlamı üzerine yaptığı tartışmanın bir parçasıdır. Wilson, Towner'ın yazdıklarını doğru aktarmamıştır. Towner, niteliklerin gözetmeni bir koca ve baba olarak tasvir ettiğini yazmaz. Onun gerçekte yazdığı şudur: "Kuralların ev

yaşamına ilişkin varsayımları ... gözetmeni bir koca ve baba olarak tasvir eder" (vurgu bize ait). Böylece yine varsayım argümanına dönmüş oluyoruz. Bu argümanda hem Wilson'la hem de Towner'la aynı görüşte değiliz; ama argüman her durumda boşa düşer, çünkü bir varsayım bir ön koşul değildir.

Wilson'ın Tom Wright'ın yorumunun anlamını sunuş biçimi, bize göre daha da yanıltıcıdır. Alıntı, Wright'ın "Herkes için Pavlus" dizisinden, Pastoral Mektuplar üzerine yazdığı ruhsal okuma kitabından alınmıştır. Wilson, Wright'ın yorumunu, "ihtiyarlığın cinsiyetten bağımsız olmadığı", yalnızca erkeklere ayrıldığı görüşünü destekliyormuş gibi gösterir. Bu, Wright'ın görüşünün tam tersidir. Wright'ın söylediği şudur:

> *Pavlus piskopostan sürekli olarak erkek diye söz eder. Yeni Antlaşma'nın geri kalanını okuduğumda, bunun daha çok Grekçe dilbilgisinin normalde her iki cinsiyete birlikte gönderme yapmasından ve kilisenin ilk döneminde çoğu kilisenin önderlerinin büyük olasılıkla erkek olmasından kaynaklandığını düşünüyorum. Bunu, kadınları bu özel hizmetin ve çağrının dışında bırakan bir şey olarak görmüyorum.*

Birinci yüzyıl Grekçesine ilişkin uzman bilgisine dayanarak, eşitlikçi Wright da tıpkı tamamlayıcı Moo ve Schreiner gibi, Pavlus'un nitelikler listesinde kadınların dışlanmasını görmez.

Peki, Pavlus'un listesini kadınları ihtiyarlık görevinden dışlayacak şekilde yorumlamak için Wilson'ın öne sürdüğü yedi gerekçeyle nereye varıyoruz? Hiçbiri sağlam değildir. Bu noktada Moo, Schreiner ve Wright haklıdır, Wilson ise yanılmaktadır.

Gerçek tamamlayıcılık

Wilson'ın ana tezini incelemiş olduk: Kutsal Kitap öyküsünün her aşamasında, Tanrı'nın halkını korumak ve gözetmek görevi erkeklere verilmiştir. Bu tezin Kutsal Kitap öyküsü açısından yanlış olduğunu, Kutsal Kitap teolojisiyle çeliştiğini ve Kutsal Kitap yorumu bakımından tutarsız olduğunu gördük. Wilson'ın makalesi, tamamlayıcılık için Kutsal Kitap'a dayalı bir temel sunmayı başaramıyor.

Wilson'ın tutumunun gerçekte yaptığı şey, erkeklerle kadınlar arasındaki güzel farkı ortadan kaldırmaktır. Bunu yapar, çünkü Tanrı'nın suretinde yaratılmış erkek ve kadınların Kutsal Kitap'taki tam tamamlayıcılığını inkâr eder. Erkekleri kısıtlamazken, kadınları Tanrı'nın amaçlamadığı bir biçimde kısıtlar. Kadınların kilise önderliğine katkısını engeller.

Bu yüzden kilise, Tanrı'nın ona armağan ettiği yeteneklerden ve kaynaklardan yoksun kalır. Tamamlayıcı Wayne Grudem haklı olarak şöyle demiştir:

> *Tanrı kadınlara çok fazla anlayış ve bilgelik vermiştir ... ve ... kadınların bilgeliğinden yararlanmayı ihmal eden bütün kilise önderleri gerçekten akılsızca davranmaktadır.*[32]

Ama Wilson'ın makalesinde yanlış olan başka şeyler de var.

Cinsel farkın aşırı vurgulanması

Wilson'ın Kutsal Kitap öyküsünü anlayış biçimine göre, kadınlar bu öyküde yalnızca kadın olarak, erkekleri tamamlayan bir biçimde hizmet ederler. Yaklaşık 26 örnek sayar ve şöyle der:

> *Bu örneklerin her birinde söz konusu kadınlar Tanrı'nın halkına özellikle kadın olarak hizmet ederler.*

Şöyle açıklar:

> *Bu örneklerin gücü, kadınların erkeklerin yapamadığı ya da yapmadığı her türlü şeyi yapabilmesinde yatar; tersi de geçerlidir.*

Bu, İsa'nın annesi Meryem gibi bir durumda kolayca anlaşılır. Yalnızca bir kadın anne olabilir. Ama onun diğer örneklerinin birçoğuna rahatlıkla tuhaf denebilir. Örneğin:

- Debora İsrail'e önderlik eder; ama bir erkek de İsrail'e önderlik edebilir ve birçoğu bunu yapmıştır.
- Hanna ve Meryem, Kutsal Yazılar'da yer alan mezmurlar ve ezgiler besteler; ama Davut ve Asaf da öyle.
- Hulda ve Filipus'un kızları peygamberlik eder; ama birçok erkek de bunu yapar.
- Kloe bir kiliseyi yönetir; ama erkekler de bunu yapar.
- Lidya bir iş yürütür; ama bir erkek de iş yürütebilir ve birçoğu yürütür.
- Evodiya ve Sintihi, Pavlus'un Müjde'deki emektaşlarıdır; ama birçok erkek de öyledir – Pavlus, Timoteos'u, Apollos'u, Silvanus'u (Silas'ı) ve Titus'u tanımlamak için aynı Grekçe terimi (sunergos) kullanır.
- Yunya bir elçidir; ama birçok erkek de öyledir.

İsrail'e önderlik etmek, ezgi bestelemek, peygamberlik etmek, bir kiliseyi yönetmek, bir iş yürütmek, Müjde'de emek vermek ve elçi olarak çalışmak, babalık ya da annelik gibi cinsiyete özgü görevler değildir.

Wilson, insanın bütün etkinliklerini cinsel olarak farklılaşmış görme düşüncesine öylesine kapılmıştır ki, 1 Timoteos 5:1-2'yi yanlış okur ve yanlış uygular.

Pavlus Timoteos'a şöyle öğüt verir: "Yaşlı bir adamı azarlama, onu bir baba gibi yüreklendir; genç erkekleri kardeş gibi, yaşlı kadınları anne gibi, genç kadınları tam bir temizlikle kız kardeş gibi yüreklendir." (ESV) Wilson, bu öğüdün bağlamının "Tanrı'nın ailesindeki insanlarla ilişki" olduğunu kabul eder. Ama bunun "iş yerinde" de geçerli olduğu görüşündedir ve iş arkadaşlarımıza açıkça baba, anne, kız kardeş ya da erkek kardeş olarak davranmamızı, onlara "cinsiyetten bağımsız birimler ya da cinsiyetsiz, türdeş çalışanlar" gibi davranmamamızı öğütler.

Kadın hukukçular ya da kadın bilim insanları, Hristiyan bir hukukçunun ya da bilim insanının iş yerinde onlarla her şeyden önce bir anne ya da kız kardeş olarak karşılaşmasını tuhaf bulurlardı; onlar her şeyden önce, cinsiyetinin işleri açısından (olsa olsa) pek az önem taşıdığı bir meslektaş olarak görülmek isterlerdi. Wilson, Yaratılış 1:27'den çıkardığı kendi önceki uyarısını unutmuş görünüyor:

> *Erkekler ve kadınlar Tanrı'nın suretini birlikte taşırlar ve kimliğimiz cinsiyetimizden çok daha temel bir biçimde insan oluşumuzla tanımlanır. Biz önce insanız, ancak ikinci olarak erkek ya da kadınız ...*

Bu uyarı doğru dengeyi kurar. Kadın bir yönetici ya da çalışan, her şeyden önce yönetici ya da çalışan olarak, ikinci olarak da kadın olarak hizmet eder. Kadın olarak belki bir erkeğinkinden farklı bir nitelikler ve kavrayışlar karışımı getirir. Bu, tamamlayıcılığın bir yararıdır, ama onun önderliğinin ya da çalışmasının ana özelliği değildir.[33]

Sonuç

Tamamlayıcılık içinde, genellikle Tanrı'nın Sözü'yle özenle uğraşan birçok yetenekli Kutsal Kitap öğretmeni vardır. Ama erkekler ve kadınlar üzerine düşündüklerinde, bu sanki okumalarını ve düşünmelerini bulandıran bir sis oluşturuyor.[34]

Wilson, kilisenin bir aile olarak görülmesi gerektiği gözlemiyle bitiriyor. Buna katılıyoruz; ama o, bunun önderliği erkeklerle sınırlamanın bir gerekçesi olduğunu yanlış bir biçimde varsayıyor:

> *Kadınların [sic] ihtiyar olabileceğini inkâr etmek, kadınların yönetim kurulu başkanı olabileceğini inkâr etmek gibi görünür; ama daha çok kadınların baba, erkeklerin de anne olabileceğini inkâr etmeye benzer."* [35]

Kardeşimize bütün saygımızla söylüyoruz: Bu karışık ve Kutsal Kitap'a aykırıdır.

Karışıktır, çünkü tamamlayıcılığın asıl amacıyla çelişir. Wilson'ın kendisi şöyle der:

> *Hristiyanlıkta erkek ve kadın Tanrı'nın suretini birlikte taşırlar; ne erkek ne de kadın, öteki olmadan onu tam olarak dile getirebilir.*

Erkekler ve kadınlar aynıdır (Tanrı'nın suretinde yaratılmış insanlardır) ve aynı zamanda birbirlerinden farklıdır (erkek ve kadın olarak yaratılmışlardır). Aynı oldukları ölçüde hem erkekler hem de kadınlar iyi bir karakter gösterebilir ve ruhsal önderlik niteliklerine sahip olabilir. Farklı oldukları ölçüde de önderliğe farklı katkılar sağlayabilirler. İsa'nın kendisi Tanrı'nın kusursuz suretiyken, kilise önderleri İsa değildir. Uygulamada, kilisenin önderleri hem erkek hem de kadın olduğunda, Tanrı suretinin tam olarak açığa çıkması kolaylaşır. Güzel fark, ortak önderlikte kendini gösterir.[36]

Kutsal Kitap'a aykırıdır, çünkü Kutsal Yazılar hiçbir yerde "babalar" sözcüğünü kiliselerin ihtiyarları için bir mecaz ya da bir tanım olarak kullanmaz. Kilisenin bir aile olduğu yolundaki Kutsal Kitap mecazı, herhangi bir dünyasal pastörü aile babası olarak değil, Tanrı'yı Baba, Tanrı'nın halkını da çocuklar olarak tasvir eder (Yuhanna 1:12-13); İsa ilk doğandır, imanlılar da onun erkek ve kız kardeşleridir (Romalılar 8:29; İbraniler 1:5-6; 2:10-11). Önderlerimiz, Mesih'teki büyük kardeşlerimizdir. İmanlılar ihtiyarların ailesi değil, Tanrı'nın ailesidir.

Bir kez daha vurgulamalıyız: Hem kadınların hem de erkeklerin hizmet ve önderlik yapabileceği görüşü, kadınlarla erkeklerin tamamen birbirinin yerine geçebileceği ve aralarında hiçbir fark olmadığı anlamına gelmez. Her ikisinin de önderlik edebileceğine inanmak, laik cinsiyet kimliği ideolojilerine kaymak değildir. Bu bakımdan Wilson'ın makalesinin birinci bölümünde yaratılıştaki farklar hakkında söylediklerinin çoğuna katılıyoruz; ama ikinci bölümde bundan ihtiyarlık görevine uygunluk konusunda mutlak bir ayrım çıkarması, gösterdiğimiz gibi, yanlıştır.

Güzel farkı çarpıtan tamamlayıcılık, birçok kiliseye ve birçok imanlıya zarar vermeye ve onları kısıtlamaya devam ediyor. Kutsal Kitap'a dayalı değildir. Gerekli değildir. Bir trajedidir. Sis dağılsın. Onu geride bırakmanın zamanı geldi.

Yazarlar:

Andrew Bartlett QC, Men and Women in Christ: Fresh Light from the Biblical Texts (IVP, 2019) kitabının yazarı.

Dr. Ian Paul, serbest yazar, teolog ve blog yazarı; Birleşik Krallık, Nottingham'daki St. Nic's Church'te yardımcı pastör (Associate Minister); Birleşik Krallık, Sheffield'daki St. Hild College'da misafir öğretim üyesi; daha önce Birleşik Krallık, Nottingham'daki St. John's College'da öğrenci işleri dekanı ve Yeni Antlaşma öğretim üyesi.

Bu eleştiriyi destekleyenler:

Katia Adams, ABD'deki The Table Boston Church'ün baş pastörü, Equal: What the Bible Says about Women, Men and Authority (David Cook, 2020) kitabının yazarı.

Simon Benham, Birleşik Krallık'taki Kerith kilisesinin baş pastörü.

Terran Williams, How God Sees Women: The End of Patriarchy (Tanrı Kadınları Nasıl Görüyor: Ataerkilliğin Sonu) (Spiritual Bakery, 2022) kitabının yazarı, Güney Afrika, Cape Town'daki Signal Church'ün pastörü.

Özgün metin: Ian Paul ve Andrew Bartlett, "Spoiling the Beautiful Difference", psephizo.com, 24 Haziran 2022, https://www.psephizo.com/biblical-studies/spoiling-the-beautiful-difference/

Notlar

1. Tamamlayıcılık, 1970'lerde ve 1980'lerde ABD'de geliştirilmiş bir Kutsal Kitap yorum sistemidir. Ailede ve kilisede yalnızca erkeklere ait bir önderliği savunmak için Kutsal Kitap yorumuna erkek ve kadın "rolleri" sosyolojik kavramını getirmiştir. Tarihsel Reformcu anlayışların çoğundan, daha geniş toplumda yalnızca erkeklere ait bir önderliği tutarlı biçimde talep etmemesiyle ayrılır.
2. Denny Burk, "Eşitlikçiliğe giden yolda bir durak: Aimee Byrd'ün Recovering from Biblical Manhood & Womanhood kitabı üzerine bir değerlendirme", 7 Temmuz 2020. Erişim: https://equip.sbts.edu/article/way-station-egalitarianism-review-essay-aimee-byrds-recovering-biblical-manhood-womanhood/
3. Hikâyesini anlatıyor ve Kutsal Yazılar'ı açıklıyor: Terran Williams, How God Sees Women: The End of Patriarchy (Spiritual Bakery, 2022) (www.terranwilliams.com adresinden ya da Amazon'dan edinilebilir).
4. Yayımlanmış doktora tezinin olumlu bir değerlendirmesini burada bulabilirsiniz: https://www.psephizo.com/biblical-studies/does-god-discipline-those-whom-god-loves/ ve mükemmel kitabı *God of All Things* hakkında onunla yapılmış bir söyleşiyi burada: https://www.psephizo.com/reviews/what-can-the-material-world-teach-us-about-god/.
5. 20 Kasım 2020'de Think Theology adlı web sitesinde yayımlandı: https://thinktheology.co.uk/blog/article/beautiful_difference_the_complementarity_of_male_and_female Küçük değişikliklerle 20 Mayıs 2021'de Gospel Coalition'ın web sitesinde yeniden yayımlandı: https://www.thegospelcoalition.org/article/beautiful-complementarity-male-female/
6. Örneğin erkeklerin ve kadınların özdeş ve birbirinin yerine konabilir olmadığı tespiti. Bkz. ilk yarının sunumu: https://www.psephizo.com/gender-2/beautiful-difference-the-complementarity-of-male-and-female/.
7. Bu makalenin çerçevesini aşmamak için tartışmamız aileye değil, kilise önderliğine odaklanıyor. Wilson'ın evlilik ve aile tartışmasının, Yeni Antlaşma'da evlilik ve karı koca arasındaki kişisel ilişkiler hakkındaki en uzun bölümü (1 Korintliler 7), yani Pavlus'un evlilikte yetki ve karar verme hakkında açıkça öğrettiği tek yeri tamamen göz ardı ettiğini tespit ediyoruz. Bu bölüm tamamlayıcılık savunucuları için biraz rahatsız edicidir, çünkü kocanın ve karının aynı yetkiye sahip olduğuna ve kararların karşılıklı rızayla alınması gerektiğine işaret eder (a. 4-5). Ayrıntılı bir açıklama için bkz. Andrew Bartlett, Men and Women in Christ: Fresh Light from the Biblical Texts (IVP, 2019), 2. bölüm.
8. Miryam, Debora ve Hulda hakkında daha fazlasını ve onların önderlik rolünü küçültmeye yönelik tamamlayıcı girişimlere verilen yanıtları Men and Women in Christ, 91-94'te (5. bölüm, "Women's leadership and authority in the Old Testament" başlığı altında) bulabilirsiniz.
9. Yorumcuların çoğu, Elçilerin İşleri 18:19-21'in Grekçesinin olağandışı ve kesintili olduğunu tespit eder; doğal okuma, oradaki kiliseyi Priskila ile Akvila'nın kurduğudur, ama Luka, Pavlus'un bu kilisenin doğuşuyla yakın bağlantısını belirtmeye özen gösterir. Bkz. Howard Marshall Acts (TNTC) 1980, 301; Ben Witherington Acts of the Apostles 1998, 557-8.
10. Priskila'nın, kilisenin başlıca öğretmenlerinden biri olan Apollos'u düzeltmesi hakkında bkz. Men and Women in Christ, 207, 227 (11. bölüm, "The nature of the disagreement" ve "3. Authoritative teaching as a special category?" başlıkları altında), 240 (12. bölüm, "The historical context" başlığı altında).
11. Yunya'nın elçiliği hakkında bkz. Men and Women in Christ, 299-306 (14. bölüm, "Women's prominence in the young churches" başlığı altında). Tamamlayıcılığın yakın zamanda ortaya çıkışına kadar bütün kilise tarihi boyunca Yunya bir misyoner elçi olarak görülmüştür. Seçkin konumu muhtemelen neden Pavlus'la birlikte hapsedildiğini açıklar. Wilson makalesinde Yunya'nın bir elçi olduğunu haklı olarak kabul eder.

12. Bible Gateway'deki 54 İngilizce çeviriden (Mayıs 2022 itibarıyla) yalnızca dördü İbranice שמר kelimesini "korumak" diye çevirir. Ayrıca dördü "gözetmek", biri de "bakmak" diye çevirir. NIV ve ESV genel uzlaşıyı yansıtır ("to work it and take care of it"; "to work it and keep it").
13. ʿēzer kelimesinin şu yerlerdeki kullanım bağlamına bakın: Çıkış 18:4; Yasa'nın Tekrarı 33:7, 26, 29; Mezmur 20:2; 33:20; 70:5; 89:19; 115:9-11; 121:1-2; 124:8; 146:5; Hoşea 13:9; Yeşaya 30:5; Daniel 11:34. (Bu yerlerin bazılarında umulan korumanın gelmemesi söz konusudur.)
14. Ayrıca Wilson, düşüşten Adem'in sorumlu olduğunu ve hepimizin Havva'da değil Adem'de öldüğümüzü söyler. Ama Yaratılış 3'te Tanrı hem Adem'den hem de Havva'dan hesap sorar. Yaratılış 2-3'ü yanlış anlamamak için, yazarın birey olarak "Adem" ile "insanlık" anlamındaki "Adem" arasındaki çift anlamlılığı ustalıkla kullandığına dikkat etmeliyiz. Örneğin Yaratılış 3:22-24'te görünüşte yalnızca Adem dışarı çıkarılır, ama kastedilen insanlıktır. Pavlus'un 1 Korintliler 15:22'deki argümanı, insanlığın temsilcisi olarak "Adem" düşüncesine dayanır.
15. Belki de o, Kral Lemuel'in annesinin oğlunun gelecekteki eşi olarak hayal ettiği türden bir kadındır: bkz. Süleyman'ın Özdeyişleri 31:1.
16. Vahiy 21:12-14 hakkında daha fazlası için bkz. Ian Paul, Revelation (Tyndale New Testament Commentaries), 349-350.
17. Bazı örnekler için bkz. Matta 19:28; Markos 10:30; Luka 20:34-35; 2 Korintliler 5:17; Efesliler 1:21; Titus 2:12; İbraniler 6:5. Bu konu ve önemi hakkında kısa ama kapsamlı bir çalışma: Ian Paul, Kingdom, Hope, and the End of the World; living in the now and not yet of eschatology (Grove Books, Cambridge, 2016).
18. Luka 22:49-51; Matta 5:39, 44; 1 Petrus 2:21-23; Romalılar 12:17-21; 2 Timoteos 2:25; Yakup 5:20.
19. Luka 22:38 ("yeter") ya bir azarlamadır ya da iki kılıcın, Getsemani bahçesine yolculuklarının ve orada kalışlarının vaktinden önce kesintiye uğramamasını sağlamak için yeterli olduğunu söyleyen bir ifadedir. Romalılar 13:1-4'te kilisenin değil, devlet yetkililerinin işlevi açıklanır.
20. Wilson'ın kendisi 5 Mayıs 2022'de şöyle yazdı: "İsa insanlara karşı asla şiddet kullanmadı; ne kendini savunmak ne de masumları korumak için. Öğrencilerine de aynı şekilde yaşamayı, kötüye karşı direnmemeyi ve öbür yanağı çevirmeyi öğretir (Matta 5; Luka 6). Bir öğrenci müjde çerçevesinde, masumları savunmak için bile olsa, şiddet kullanmaya kalkıştığında ya da bununla tehdit ettiğinde Mesih onu her seferinde azarlar (Luka 9 ve 22; Yuhanna 19). Elçiler İsa'nın acı çekmesini düzenli olarak imanlıların izlemesi gereken bir örnek olarak sunarlar (Romalılar 12; Filipililer 2; 1 Petrus 2). … . Savaşımız dünyasal düşmanlarla ya da dünyasal silahlarla değildir (Efesliler 6). Hristiyanlar öldürerek değil, ölerek galip gelirler: Kuzu'nun kanıyla, tanıklığımızın sözüyle ve canımızı ölümüne dek sevmeyerek (Vahiy 12)." https://thinktheology.co.uk/blog/article/how_should_christians_think_about_gun_control
21. Özel bir (erkek) Levili kâhinliğin gelişmesinin kendisinin de İsrail'in başarısızlığının bir işareti olduğunu belirtmeliyiz; çünkü bu kâhinlik ancak halk altın buzağıyla puta tapmaya sürüklendikten sonra ortaya çıkar (Çıkış 32) ve buna yalnızca Levililer karşı çıkar (a. 26-29). Tanrı'nın halkı için ilk amacı, hepsinin bir "kâhinler krallığı" olmasıydı (Çıkış 19:6); bu görüm şimdi Mesih'te ve Mesih aracılığıyla gerçekleşmektedir (Vahiy 1:6).
22. 1 Petrus 3:7 bu gerçeğe değinir. Petrus bununla Hristiyan erkeklerin eşlerine karşı düşünceli olmaları gerektiğini söylemek ister. Bu, bedensel tamamlayıcılığın ilginç bir örneğidir, çünkü dayanıklılık, acıya dayanıklılık ve soğuğa tahammül bakımından kadınlar genellikle erkeklerden daha güçlüdür.
23. 1 Korintliler 14:26'da peygamberlik ya da öğretiş getirenler, 11:2-14:33'te gördüğümüz gibi erkek ya da kadın olabilir. Burada "öğretiş" için kullanılan kelime didachē'dir; bu kelime 1 Korintliler 14:6'da Pavlus'un öğretisi için ve İsa'nın, elçilerin, Timoteos'un ve ihtiyarların öğretisi için de kullanılır (Matta 7:28; Elçilerin İşleri 2:42; 2 Timoteos 4:2; Titus 1:9). 1 Korintliler 14:34-35'te kadınların konuşmasının kısıtlanmasına gelince, el yazmalarında bu iki ayetin Pavlus'a ait olmayan bir ekleme olduğuna dair güçlü işaretler vardır. Onları özgün sayanlar henüz (a) iddia edilen özgünlükleriyle uyumlu, kanıtlara dair gerçekten olası bir açıklama ve (b) bağlama nasıl uyduklarına dair tatmin edici bir okuma sunmuş değildir. Bkz. Men and Women in Christ, 9. ve 10. bölümler.
24. İki liste vardır: 1 Timoteos 3:1-7'de ve Titus 1:5-9'da. 1 Timoteos'taki bölüm biraz daha ayrıntılı ifade edilmiştir. Listeye ilişkin genel bakışımız Men and Women in Christ, 318-319'dan (15. bölüm, "Do Paul's requirements include or exclude women?" başlığı altında) alınmıştır.
25. Örneğin Elçilerin İşleri 17:34'te Damaris (bir kadın), Pavlus'un seslendiği (17:22) ve Pavlus'un mesajına karşılık veren andres (erkekler) arasındadır. Ayrıntılı bir tartışma için bkz. Men and Women in Christ, 319-323 (15. bölüm, "Do Paul's requirements include or exclude women?" başlığı altında). İbranice kullanım da benzerdir. "Komşunun karısına göz dikmeyeceksin" buyruğu (Çıkış 20:17) bir kadına komşusunun kocasına göz dikme izni vermez.
26. Douglas Moo, 'The Interpretation of 1 Timothy 2:11-15: A Rejoinder'. (1981) TrinJ 2, Yeni Seri: 198-222, 211; Tom Schreiner, 'Philip Payne on Familiar Ground: A Review of Philip B Payne, Man and Woman, One in Christ" (2010) JBMW 15, Sayı 1: 33-46, 35.

27. Recovering Biblical Manhood and Womanhood: A Response to Evangelical Feminism, 56.
28. Süleyman'ın Özdeyişleri 1:8; Elçilerin İşleri 16:40; 1 Korintliler 1:11; Koloseliler 4:15; 1 Timoteos 5:14; 2 Timoteos 1:5; 3:14-15.
29. 1 Timoteos 2 hakkında daha fazlası için bkz. Men and Women in Christ, 11-13. bölümler ve 3-6. ekler; ve How God Sees Women, 7. bölüm.
30. Nitelikler listesi buyurucu olmaktan çok yol gösterici olduğu için, 1 Timoteos 3:2 ("öğretebilen") ile 5:17 (yalnızca bazı ihtiyarlar vaaz eder ve öğretir) arasında bir çelişki yoktur. Tersine, armağan sahibi bir kişinin ihtiyar olmadan da öğretebileceğine dikkat edin (1 Korintliler 14:26; Koloseliler 3:16).
31. Daha fazla ayrıntı ve yorum önerileri için bkz. Men and Women in Christ, 325-326 (15. bölüm, "Do Paul's requirements include or exclude women?" başlığı altında) ve How God Sees Women, Ek 5, 339-341.
32. Systematic Theology: An Introduction to Biblical Doctrine (1994), 944.
33. Cinsel farklılaşmanın toplumdaki pratik sonuçları düşünülürken, cinsiyetler arasındaki farkların çoğunun tek tek insanlar arasındaki farklardan daha küçük olduğunu hatırlamak yararlıdır. En hızlı erkek koşucular en hızlı kadın koşuculardan daha hızlıdır; ama bir kadın kısa mesafe koşucusu, bir erkek teologdan daha hızlı koşar.
34. Bu olgunun birkaç örneği daha için bkz. Andrew Bartlett'in, kitabı hakkındaki bazı tuhaf eleştirilere verdiği kısa yanıt: 'Complementarianism and a listening problem?', Word from the Bird'de 11 Mart 2022'de yayımlanmıştır, https://michaelfbird.substack.com/p/complementarianism-and-a-listening?s=r. (Ama lütfen söylemek istediğimize fazla anlam yüklemeyin. Eşitlikçiliğe yönelik taraflı, ideolojik bir bağlılığın da benzer bir etki yaptığı durumlara tanık olduk.)
35. Tarihsel olarak, yalnızca erkeklerin önderlik edebileceği görüşündeki teologlar bu kısıtlamayı seçici olarak yalnızca kilise önderliğine değil, tutarlı bir biçimde bütün topluma uygulamışlardır. Bkz. https://www.psephizo.com/biblical-studies/the-historic-reading-of-1-tim-2/
36. Burada belirtmeliyiz ki bu, kadınların ve erkeklerin eşit sayıda önder, öğretmen ya da konferans konuşmacısı olması gerektiği anlamına gelmez; yalnızca kadınları önderlik konumlarından mutlak olarak yasaklamanın Kutsal Kitap'ta hiçbir gerekçesi olmadığı anlamına gelir. Bu konunun bir tartışmasını https://www.psephizo.com/gender-2/should-women-be-on-platforms/ adresinde ve devamı niteliğindeki makalelerde bulabilirsiniz.